

Dřeviny

Širší stupeň

Bučin

tj. vyšších středních poloh

Pozn.: Do širšího stupně bučin v přírodě zasahují dřeviny nižších poloh i druhy smrčín, uvedené v dalších souborech. V tomto souboru jsou uvedeny dřeviny, které v bučinách mají těžiště výskytu. Samozřejmě i druhy bučin zpravidla přesahují do vyšších i nižších stupňů.
Ve Zlatníkově pojetí se jedná o 4.-6. vegetační stupeň.

Sestavil: RNDr. Martin Culek, Ph.D., Geografický ústav MU

Použitá literatura pro tento soubor:

KAVKA B. (1995): Sadovnická dendrologie I. Listnaté stromy. Eden, Brno.

KREMER P. Bruno et al. (1995): Stromy. Z německého originálu Bäume z r. 1984. Knižní klub ve spolupráci s Ikar Praha. Praha.

ÚRADNÍČEK L., MADĚRA P. (2001): Dřeviny České republiky. Matice lesnická, s.r.o., Písek.

Fotografie z Brna pořídil M. Culek, z lednického parku M. Čablová

Buk lesní

Fagus sylvatica

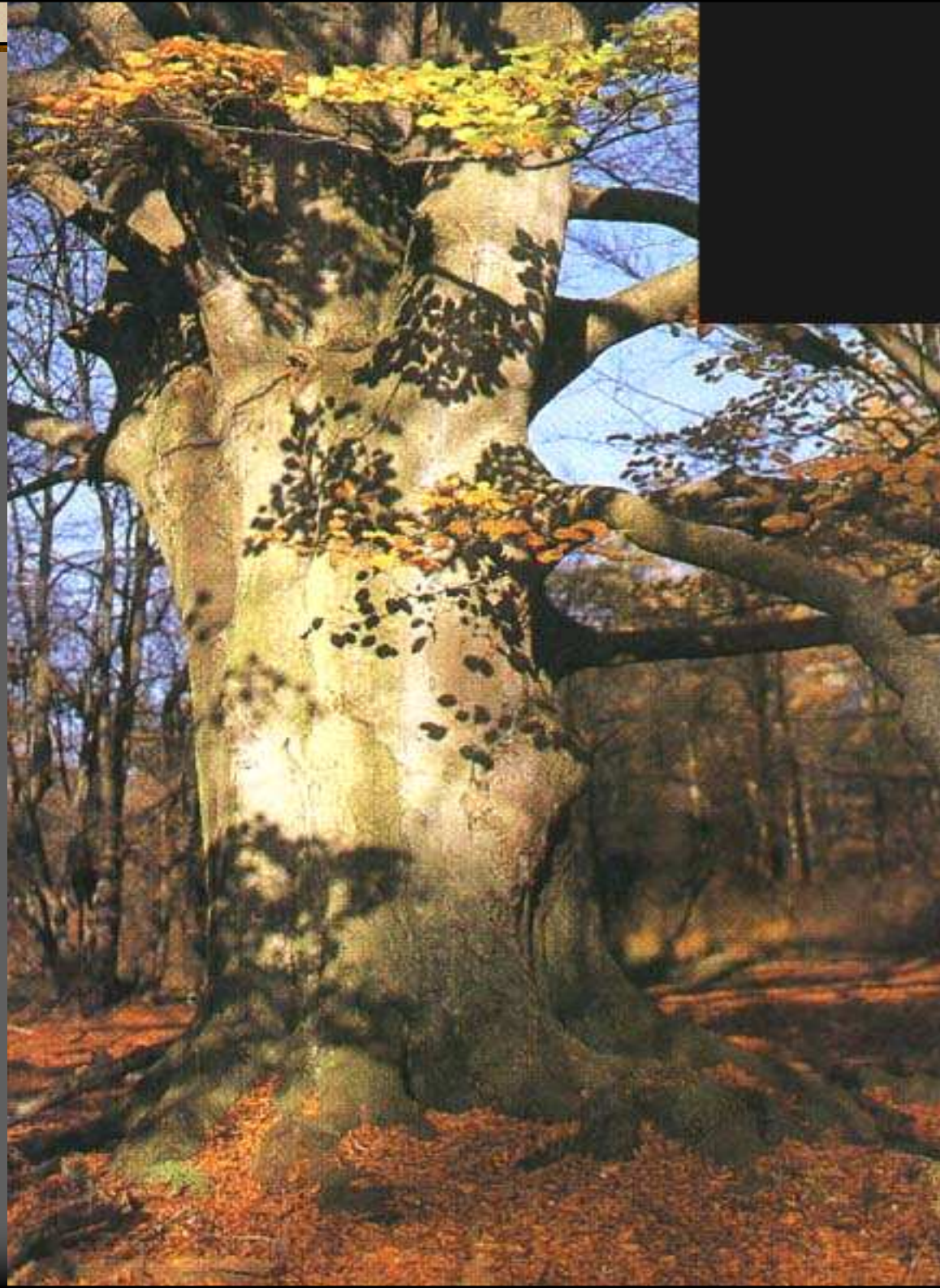
- ➔ Výška 25 – 45 m. Mohutný a elegantní, hladká šedá kůra. Celokrajné listy.
- ➔ V mládí snese zástin, nesnáší mokré půdy, písiky, suché klima, pozdní mrazy, exhalace. Neobráží z pařezů.
- ➔ Původně hlavní dřevina našich lesů, nyní hl. 400 – 800 m, více na Moravě.
- ➔ Jižní Švédsko, střední Evropa, hory jižní Evropy
- ➔ 2-6 AB-C, D 2-3

Buk lesní

- kmen

Buk lesní

Fagus sylvatica

v parku

Na podzim
hnědooranžový.
Existují kultivary s
tmavočervenými
listy

Jedle bělokorá

Abies alba

Výška až 60 m, průměr až 2 m. Světle stříbřitá kůra, jehlice „učesané“ do stran. Silný kůlový kořen – nevyvrací se.

Vyžaduje trvale vlhčí půdy, hlubší, ne kyselé, vlhký čistý vzduch. Dřevina oceanické tendence, nesnáší silné mrazy. V mládí snese silný zástin, ale roste velmi pomalu. Věk až 500 let.

Dodnes vymírá, citlivá na imise.

V ČR jen lesy na mírně podmáčených stanovištích.

Vrchoviny a hory střední a jižní Evropy.

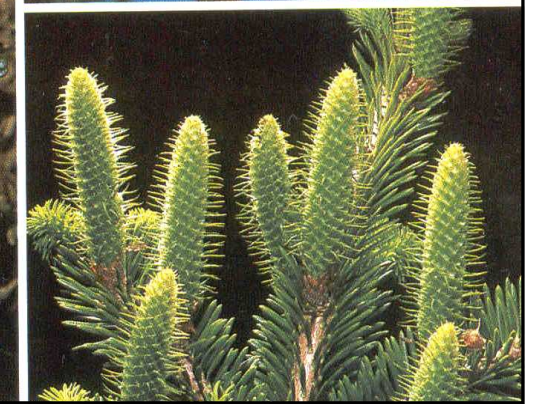
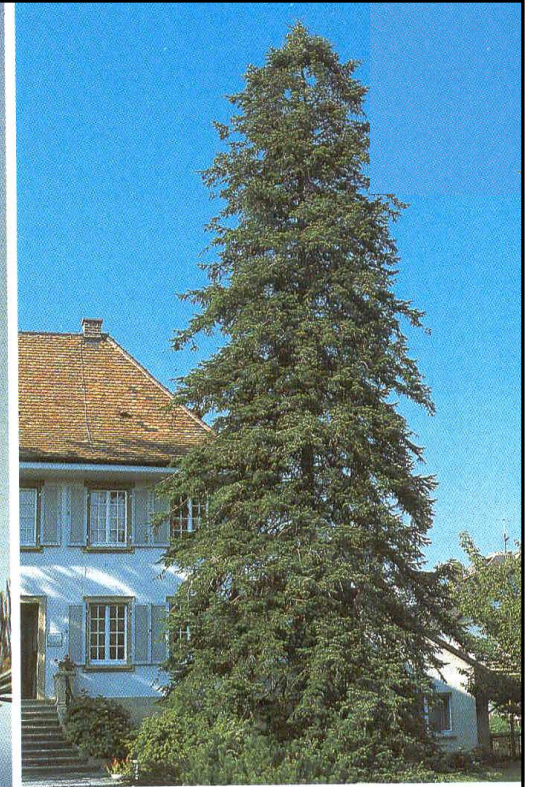
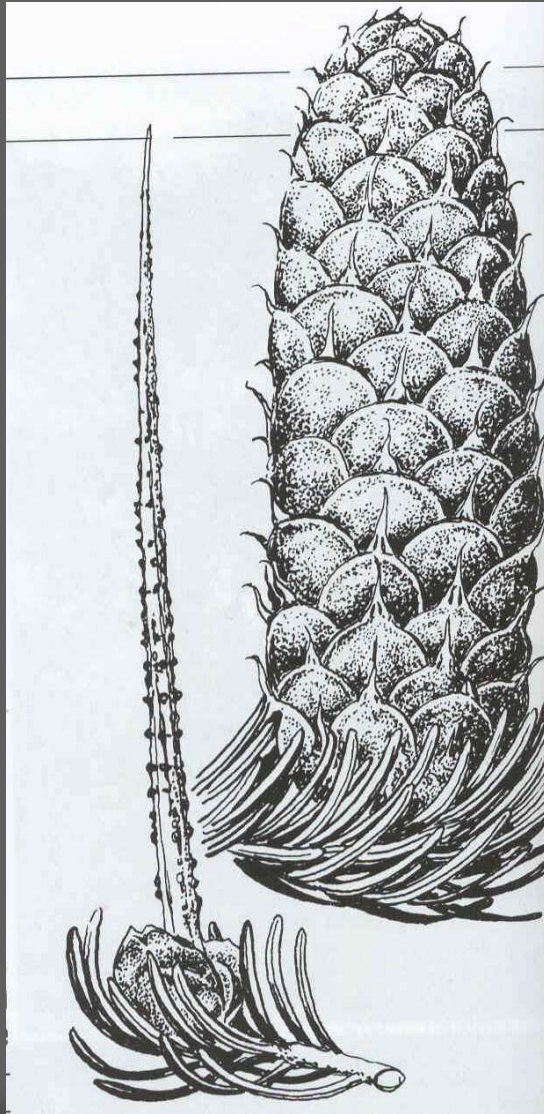
3-6 AB-B 3-4

Jedle bělokorá

Abies alba

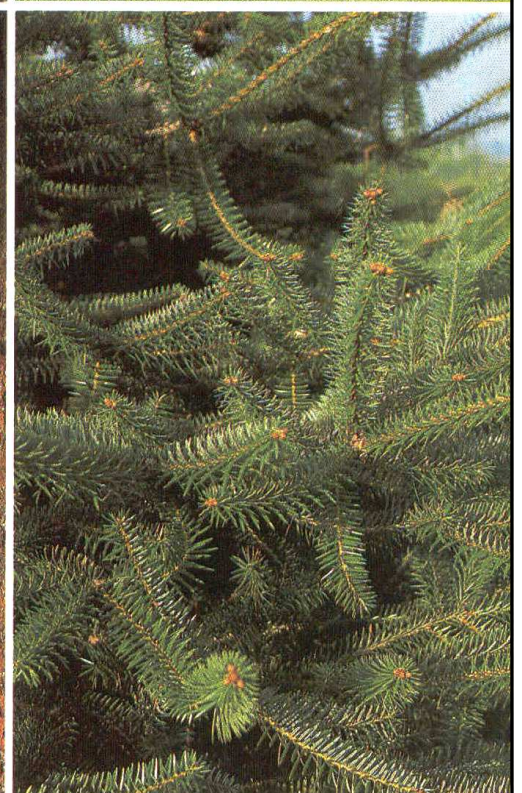
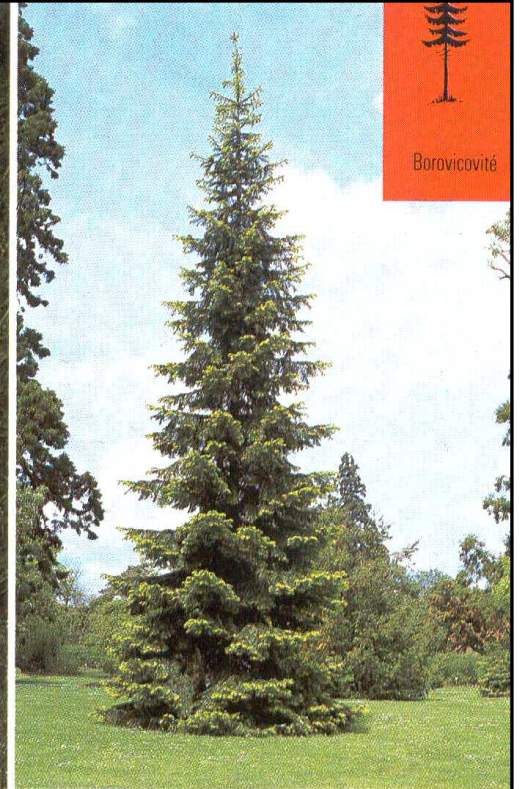
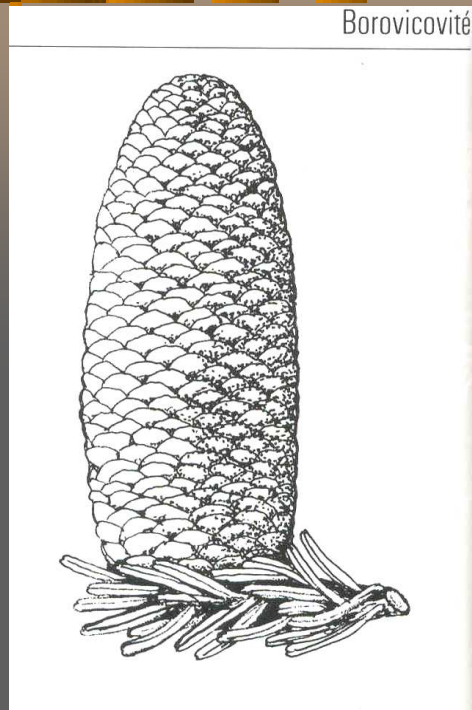

Jedle obrovská

Abies grandis

- › Výška 50 - 100 m, kůra šedohnědá, častěji rozpraskaná. Jehlice výrazně učesané do stran, silně aromatické, lesklé.
- › Snáší stín, různé (ale vlhčí) půdy, kontinentální klima. Dožívá se max. 200 - 250 let.
- › Hory západu Sev. Ameriky.
- › Lesy - často vysazována (oplocenky) sídla: parky, solitéry, zahrádky – problematické.
- › V pravo dole větvička jedle řecké (*Abies cephalonica*), u nás je málo.

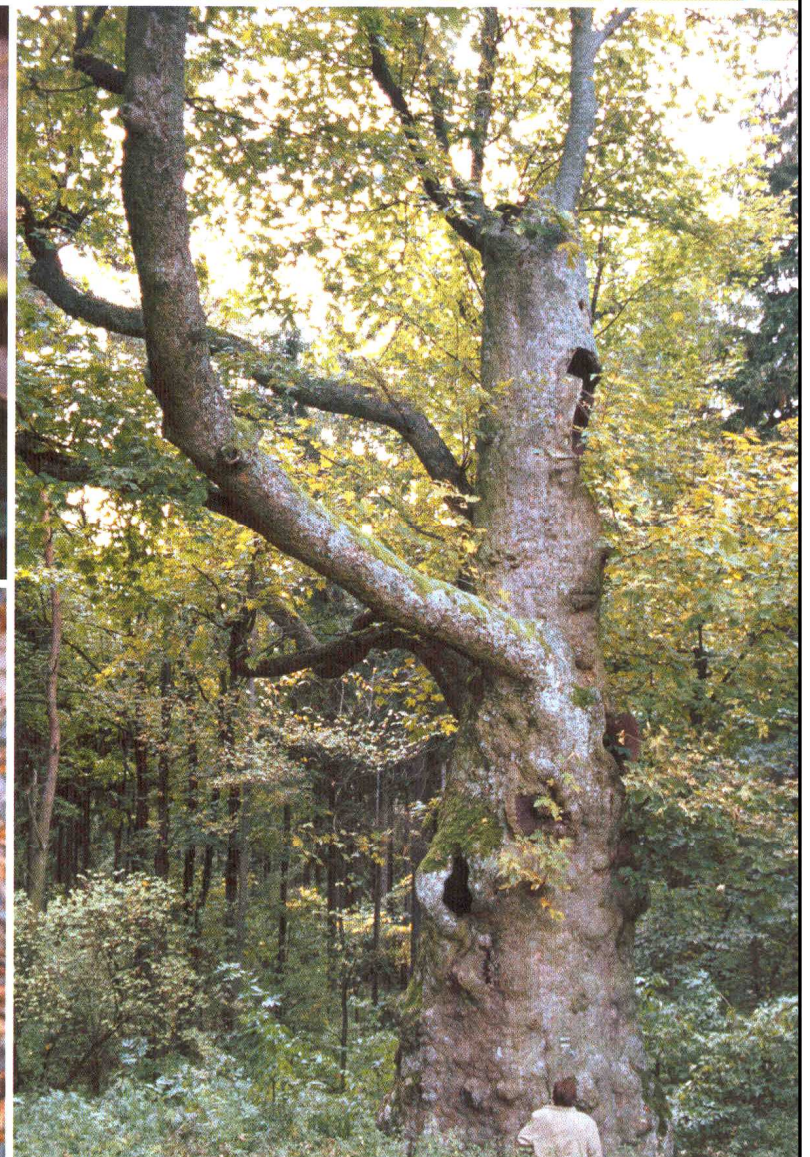

Javor klen

Acer pseudoplatanus

- Výška 30 – 40 m. Imposantní. Listy pilovité, tupé, podzimní zbarvení žlutohnědé. Kůra - pláty.
- Vyžaduje živné a vlhčí (ne mokré) půdy. Nesnáší sucho. Snadno se šíří, rychle roste.
- Suťové lesy, sušší nivy, příměs klimaxových smrčín, aleje v 500 – 1100 m.
- Hory střední a jižní Evropy, Pyreneje, jižní Polsko a stř. Německo.
- 3-7 B-CD 3-4

Javor klen – kůra a mladý strom

Acer pseudoplatanus

Jasan ztepilý

Fraxinus excelsior

- Výška 30 – 40 m, rychle roste, lichozpeřené listy, řídká koruna. Pozdě raší, nebarví se na podzim.
- Snáší mráz, vítr. Nitrofilní, (kalcifilní).
- 3 ekotypy – „lužní“, „suťový“, „vápencový“.
- Suťové lesy, lužní lesy, břehy toků, aleje v území nad 600 m.
- Evropa kromě severních, jižních a východních okrajů, u nás do 950 m. V jihomoravských luzích je jiný jasan - jasan úzkolistý!
- 2-5 BC-CD 3-5, 1-4 CD 1-2

Jilm drsný (horský) - list

Velké, hrubě drsné listy s cípy.

Snáší zástin, nesnáší vysýchavé půdy. Nejméně trpí tracheomykózami. Sutě a úpatí svahů vyšších poloh. Irsko až Ural mimo severních a jižních okrajů. ➔ 3-5 C 3

Tis červený

Taxus baccata

- Výška 10 – 15 m, strom i keř. Jedovatý. Jehlice tmavozelené, z rubu žlutozelené, dvouřadé. Plod – na podzim červený nejedovatý míšek.
- Snáší stín. Pomalu roste, věk až 600 let. Mimo chudé půdy a suchý vzduch.
- V přírodě chráněný !
- Střední Evropa, Anglie a Irsko, jižní Skandinávie, hory jižní Evropy, Atlas, Kavkaz. V ČR suťové lesy 300-800 m.
- 3-5 B-D 2-3

Topol osika

Populus tremula

- ⇒ Výška až 25 m. Hladká šedo zelená kůra, okrouhlé listy na dlouhých stopkách.
- ⇒ Nenáročná, výskyt až do 1100 m, snáší mrazy, exhalace, rychle roste. Krátkověká – max. 150 let. Láme se, nesnáší vítr, stín. R-stratég. Působí alergie. (chmýří plodů).
- ⇒ Okraje lesů, nivy, rekultivace.
- ⇒ Evropa, jižní Sibiř až po Kamčatku, Koreu.
- ⇒ 1-6 AB-D 2-4

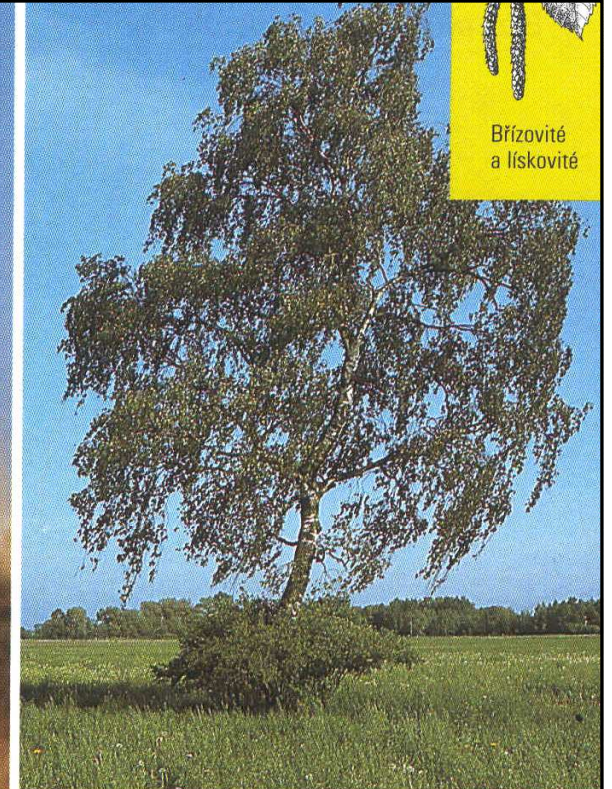

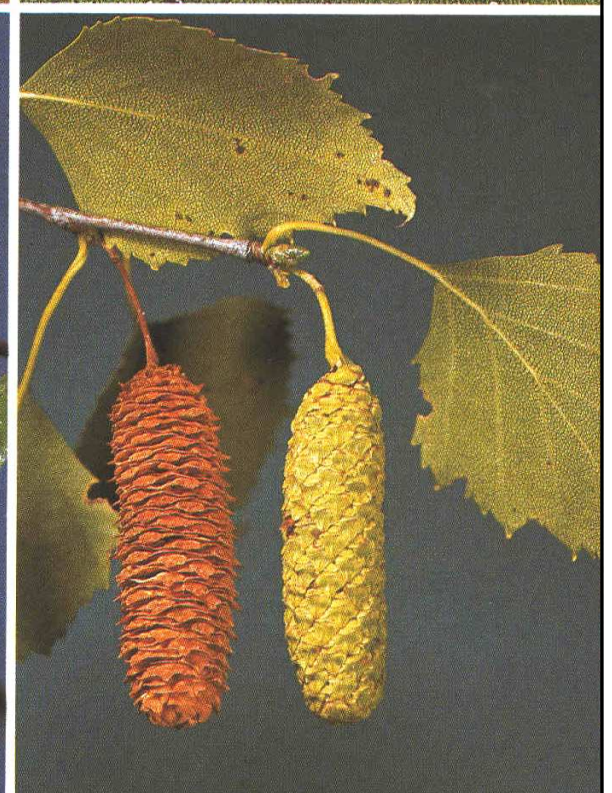
Bříza bělokorá

Betula pendula

- Výška do 25 m, kůra bílá, rozbrázděná. Větve převislé, listy kosníkovité, lysé.
- Dobře se šíří, nenáročná, snese sucho i mokro. R-stratég, krátkověká (max. 120 let), světlomilná, nesnáší zasolení, námrazu.
- Sibiř, Evropa kromě severozápadu a Španělska, v ČR hlavně ve středních polohách do 900 m, skály, rašeliniště, kyselé půdy, okraje lesů.
- 1-6 A-AB 1-2, 5-6

Břízovité
a lískovité

Bříza pýřitá

Betula pubescens

Výška do 20 m,
celistvá kůra, větve míří
vzhůru, listy vejčité, na
rubu chlupaté.

Vyžaduje mokro, snese
kyselé půdy, kalcifobní,
kontinentální,
světломilná.

Typická pro slatiny a
rašeliniště.

Evropa mimo jižní, až
východní Sibiř. Kavkaz.

1-7 A(AB) 5-6

Olše šedá

Alnus incana

- ⇒ Výška do 20 m. Přímý hladký kmen, listy do špičky a ze spodu zelenošedě chlupaté.
- ⇒ Krátkověká (max. 100 let). Dobře obráží z pařezů. Snáší mrazy, krátkou vegetační dobu. R-stratég.
- ⇒ Typická pro náplavy horských bystřin, snese i rašeliniště. Vysazována i v podhůří.
- ⇒ Severní Evropa a pohoří střední Evropy, Balkánu a Kavkazu.
- ⇒ (4)5 -7 A-D 5(-6)

Vrba křehká

Salix fragilis

- Výška do 15 m. Košatý strom, křivolaký kmen. Listy na rubu se sivým voskovým povlakem. Snadno se rozlamuje.
- Snáší zasolení, záplavy. nesnáší suché nebo kyselé půdy. Světlomilná, r-stratég => max. 60 let.
- Břehové porosty, mokré deprese vyšších poloh.
- Střední Evropa a až za Ural.
- 3-6 B-CD 5

Bez hroznatý

Sambucus racemosa

- Výška do 4 m, květy bledě žlutozelené, v kulovitých latách, dřeň ve větvích rezavá.
- Druh vyšších poloh, snáší zástin lesa, preferuje kyselé humózní půdy. Brzo raší, ale nemrzne.
- Původně v řidších lesích, u skal, druhotně na pasekách.
- Vysočiny střední Evropy, Balkánu, střední Itálie, Pyreneje.
- 4 -7 AB,BC 3

Lýkovec jedovatý

Daphne mezereum

Ke zkoušce netřeba!

Výška do 1,5 m. Brzo kvete (III.), silně voní. Listy raší až po odkvětu, plody červené peckovice. Jedovatý!

Vyžaduje živné humózní vlhké půdy, nesnáší sucho, sluneční žár (v teplém klimatu).

Ojedinele v bučinách, dubohabřinách, suťových lesích, vzácně v horských vysokobylinných nivách.

Evropa s výjimkou všech příbřeží a ostrovů. JZ Sibiř, Kavkaz.

(2)3-7 B-C 3-4

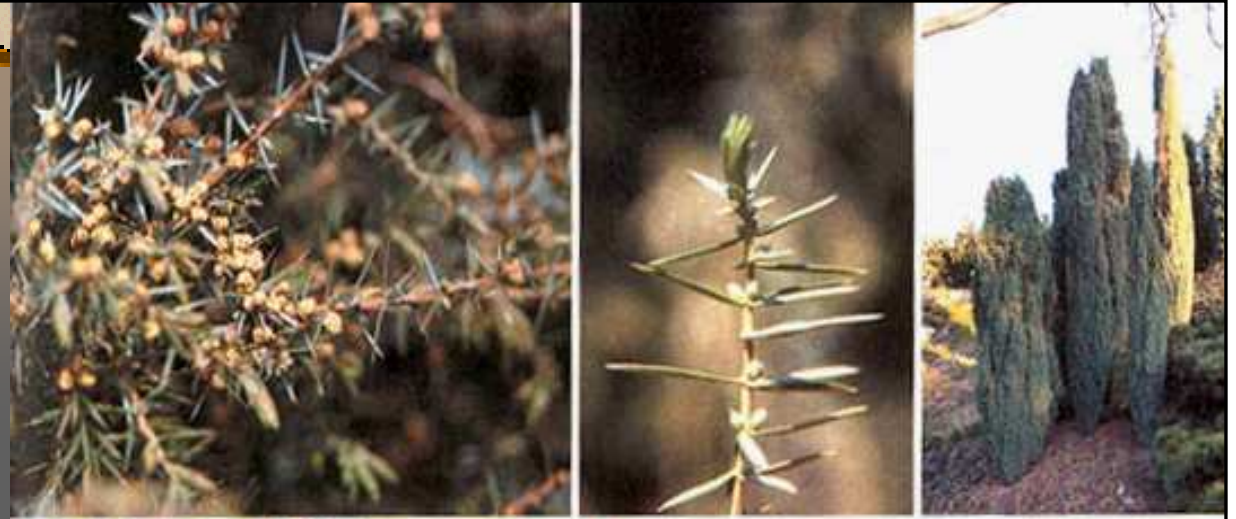

Jalovec obecný

Juniperus communis ssp. *communis*

Výška 2–10 m, sloupcovitý nebo rozvětvený. Jehlice 1-2 cm. Plody - ojíněné dužnaté šištice.

- › Snáší různé suché půdy i rašeliniště, suché i chladné klima. Světломilný, píchá, nesnáší přesazování.
- › Keř skal, řídkých borů, březin, bývalých pastvin. Vzácný a chráněný!
- › Evropa, Kavkaz, Himaláje a Sibiř.
- › 1-6 A-B, D 1-2

Vřesovec plet'ový

Erica carnea

Ke zkoušce netřeba

- Podobný vřesu. Výška do 0,3 m, lístky po čtyřech v přeslenech, 5-7 mm dlouhé. Brzy kvete (březen).
- Vyžaduje kyselé, sušší kamenité půdy. Nesnáší silný stín ani horko.
- Bory, skály. Chráněný !
- Západní Evropa, Alpy, Apeniny, Dinaridy. V ČR západní Čechy, jz. Morava.
- 3-5 A-AB 1-2

Smrk pichlavý (stříbrný)

Picea pungens

- ⇒ Výška do 30 m. Píchavé pevné jehlice. Menší měkké šišky. Stříbrné kultivary.
- ⇒ Snese mrazy i suchá horká léta, imise. Trpí mšicemi. Nesnese zápoj.
- ⇒ Rocky Mountains, USA.
- ⇒ Zahrádky (kýčový), parky a imisní holiny hor.

